

**U Z N E S E N I E**

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci navrhovateľky: **Ing. A. D.**, bývajúca v S., proti odporcovi: **Ing. V. D.**, bývajúci D., zastúpený Advokátskou kanceláriou L., **o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode k maloletej Ch. D.**, narodenej X., zastúpenej opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, Záhorácka 2942, Malacky, vedenej na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 5 C 211/2009, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. mája 2010 sp. zn. 14 Co 122/2010

**t a k t o :**

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

**O d ô v o d n e n i e**

Okresný súd Malacky rozsudkom z 22. októbra 2009 č.k. 5 C 211/2009-69 manželstvo účastníkov Ing. A. D. a Ing. V. D. rozviedol, zveril maloletú Ch. na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok, zaviazal otca prispievať na výživu maloletej Ch. sumou 250 € mesačne, styk rodičov s maloletým dieťaťom upravil tak, že otec je oprávnený stýkať sa s dcérou bez obmedzenia a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Na odvolanie odporcu Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 25. mája 2010 č.k. 14 Co 122/2010-161 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil v napadnutej časti (výrok o výživnom). Vyslovil, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke na účet právneho zástupcu 623,14 € na náhradu trov odvolacieho konania do troch dní odo dňa právoplatnosti

rozsudku. Výrok o trovách odvolacieho konania odôvodnil tým, že odporca bol odvolacom konaní neúspešný v celom rozsahu. Podľa § 224 ods. 1 v nadväznosti na § 142 ods. 1 O.s.p. priznal navrhovateľke trovy konania spojené s jej právnym zastúpením. Podaním zo dňa 26.5.2010 právny zástupca navrhovateľky vyčíslil trovy právneho zastúpenia v celkovej čiastke 655,10 € za dva úkony - prevzatie a prípravu veci, vrátane prvej porady s klientkou a písomným vyjadrením k odvolaniu odporcu v hodnote 1 úkonu 327,55 €. Odvolací súd výšku tarifného základu pri výpočte výške odmeny za 1 úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 3 zákona č. 655/2004 Z.z., t.j. ako päťnásobok ročného plnenia pri určenej vyživovacej povinnosti 250 € mesačne, teda na sumu 15 000 €. Podľa § 14 ods. 1 citovanej vyhlášky je výška odmeny z tohto tarifného základu za 1 úkon právneho zastúpenia vo výške 304,36 € s paušálnou náhradou po 7,21 €. Celkove súd priznal navrhovateľke trovy odvolacieho konania v čiastke 623,14 €.

Proti rozsudku odvolacieho súdu vo výroku o trovách konania podal dovolanie odporca, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. Namietal, že k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Odvolací súd teda svojim napadnutým rozhodnutím o priznaní náhrady trov konania navrhovateľke hrubo porušil príslušné ustanovenie § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., čím založil horeuvedený dôvod prípustnosti dovolania v tejto veci. Poukázal na to, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. platí, že dovolanie možno odôvodniť tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Nesprávne právne posúdenie veci odvolacieho súdu spočíva v chybnom posúdení možnosti rozhodnúť o náhrade trov konania. V konaní o určenie výživného na maloletú a následnom nezákonnom priznaní náhrady trov úspešnej procesnej strane. V odvolacom konaní predmetom konania bolo určenie výživného na maloletú. Z toho vyplýva, že sa aj na postup súdu pri rozhodovaní o trovách konania malo vzťahovať horeuvedené ustanovenie § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., ktoré uvádza, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu. Keďže rozhodovanie o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu predstavuje práve taký druh konania, ktoré je možno začať aj bez návrhu, má za to, že súd rozhodol nezákonne, keď zaviazal odporcu k náhrade trov navrhovateľke. Navrhuje, aby dovolací súd svojim rozhodnutím zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že sám rozhodne ohľadne trov odvolacieho konania o tejto veci tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na

náhradu trov odvolacieho konania. Dáva taktiež podnet na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v časti týkajúcej sa náhrady trov odvolacieho konania.

Navrhovateľka ani kolízny opatrovník sa k podanému dovolaniu odporcu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok odporcu smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním, pretože podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len pokiaľ to pripúšťa zákon.

Odporca svojim dovolaním výslovne napadá výrok odvolacieho súdu o trovách konania. Prípustnosť dovolania proti časti rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania treba posudzovať podľa § 239 O.s.p., nie podľa § 238 O.s.p. Ide totiž o rozhodnutie, ktoré má povahu uznesenia v zmysle § 167 ods. 1 O.s.p., aj v prípade, že je pojaté do rozsudku vo veci samej. Ani v takom prípade nezmení rozhodnutie o trovách konania svoju procesnú povahu a preto z hľadiska prípustnosti dovolania treba na neho hľadiť ako na uznesenie. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. ale výslovne ustanovuje, že predchádzajúce odseky 1 a 2 (pripúšťajúce dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu) neplatia, ak ide o uznesenie o trovách konania.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu odvolacieho súdu, ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p., ale nastáva až

vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí.

So zreteľom na odporcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania, sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľa, že v prejednávanej veci mu postupom súdov bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť, a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Súdno-aplikačná prax je konštantná v názore, že odňatím možnosti konať pred súdom je nielen procesný postup ale aj jeho rozhodnutie, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť svoje práva napríklad preto, že jeho odvolanie bolo odvolacím súdom nesprávne odmietnuté.

Dovolateľ namietal, že súd hrubo porušil procesné ustanovenia O.s.p. svojím rozhodnutím a tým odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (navyše ak nie je možnosť podania žiadneho ďalšieho riadneho opravného prostriedku v tejto veci). Odvolací súd teda svojím napadnutým rozhodnutím o priznaní náhrady trov konania navrhovateľke hrubo porušil príslušné ustanovenia § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., čím založil horeuvedený dôvod prípustnosti dovolania v tejto veci.

Možno súhlasiť s názorom dovolateľa, ktorý uviedol, že odňatie možnosti konať pred súdom sa vzťahuje nielen na procesný postup súdu, ale tiež na jeho rozhodnutie; ďalší jeho názor na základe ktorého vyvodzoval dôvodnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., že odvolací súd priznal svojím rozhodnutím trovy konania navrhovateľke a teda hrubo porušil príslušné ustanovenia § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., čím založil horeuvedený dôvod prípustnosti dovolania v tejto veci (§ 237 písm. f/ O.s.p.) však prijať nemožno, pretože uvedené skutočnosti nezakladajú prípustnosť (a dôvodnosť zároveň) dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Ide totiž o nesprávne právne posúdenie v otázke trov konania (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), k čomu však dovolací súd môže prihliadnuť len za podmienky prípustnosti

dovolania; nejde ale o postup, ktorým by bola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Nakoľko prípustnosť dovolania odporcu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. a § 237 O.s.p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie v súlade s ustanovením § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

**V Bratislave 30. júna 2011**

**JUDr. Jozef K o l c u n, v.r.**  
**predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová